

Digitoinnin suunnittelu ja digitoinnin työnkulku

valokuvaaja Virve Laustela 19.3.2013

kuva: I.K.Inha/Helsinki, Vilhonkatu v.1908, 9X12 cm lasinegatiivi

Suunnitelmallinen digitointi on osa suunnitelmallista kokoelmanhallintaa

Digitointi suunnitellaan aina alkuperäisaineiston ehdoilla, aineistoa mahdollisimman vähän rasittaen. Digitointi ei korvaa alkuperäisaineistoa.

Digitointisuunnitelmassa määritellään digitoinnin tavoitteet ja käytettävissä olevat resurssit

Digitointi on kallista työtä, joka vaatii ammattitaitoa ja asiantuntijoita

Digitointi osana kokoelmanhallintaa:

- digitointiin tulevan aineiston on oltava luetteloitua, kuntotarkastettua ja aineiston materiaalit on määritelty
- syntyvät kuvatiedostot ovat nimettävissä yksilöivästi sekä linkitettävissä tietokantaan. Aineisto on hakusanoitettu.
- aineiston käyttöoikeudet ovat selvillä
- aineiston parempi saavutettavuus vaikuttaa asiakaspalvelutyön kasvamiseen
- digitointityön suhde laitoksen muihin töihin: työntekijät, tilat, laitteet

Digitoinnin laatutavoitteet – *do it once, do it right*

- tiedostot ovat kooltaan riittävän suuria – myös ennakoiden tulevaisuuden käyttötarpeita
- alkuperäisaineiston sävyn- ja värintoisto on kontrolloitu: kaikki informaatio tallentuu
- laitteiston laadullinen tallennuskapasiteetti on riittävä
- värinhallinta on oltava kunnossa koko työnkulun ajan
- tallennettava tiedostomuoto on häviötön ja tulevaisuudessakin tuettu
- työnkulku on suunniteltu ja testattu – ja sitä noudatetaan

- metadataan kirjataan digitoinnissa käytetyt laitteet, ohjelmaversiot ja työntekijät. Myös poikkeukselliset menettelyt.
- kuvankäsittelyn ohjeistus: kuinka paljon sävyjä säädetään, korjataan vaurioita

tavoitteena on paras mahdollinen laatu resurssit ja käyttötarkoitus huomioiden

Mikä digitoinnissa maksaa?

- suunnittelu: vaatii asiantuntijoita
- laitteiston ja työnkulun testaus
- toteutus: vaatii koulutettua työvoimaa
- laitteet: kuvaus, skannaus, valaisu, kuvankäsittelylaitteet ja –ohjelmat, laitteistotuki
- työtilat
- aineiston valmistelu: konservointi ja mahdollinen siirto digitointipaikalle
- tiedostojen tallennustila ja varmuuskopiointi

Riittääkö oma asiantuntemus vai onko parempi ulkoistaa digitointityö?

Digitoinnin työkulku lyhyesti:

- suunnittelu
- valmistelu
- työkulun ja -laitteiden testaus
- digitointi
- tiedostojen nimeäminen, käsittely ja eri tiedostoversioiden valmistus. Metadatan täydennys.
- tallennus ja linkitys tietokantaan
- varmuuskopiointi
- tiedostojen tarkistus

*Muistettava laadunvalvonta koko työkulun ajan,
joustavuus työkulun kehittämiseen tarvittaessa sekä
työkulun kirjaaminen*

Digitointitavan valinta – kuvaamalla vai skannaamalla?

skanneri ei ole digitoinnin yleiskone:

- onko aineisto pinta- vai läpivalaistavaa?
- minkä kokoista aineisto on?
- voiko aineistoa laittaa puristuksiin?
- onko aineisto valo- tai paloherkkää?
- voiko skannerin automaattiasetuksia ohittaa? osaako käyttäjä tulkita histogrammia eli käyttää manuaaliasetuksia?
- saako skannerista käsittelemätöntä ja interpoloimatonta raakadataa?
- onko käytössä olevan skannerimallin tuottamaa valo- ja lämpö määrää testattu?
- onko kuvaaminen muka vaikeampaa? No ei ole!!

Digitointi kuvaamalla:

- erikokoinen ja erityyppinen aineisto digitoitavissa samalla laitteistolla kuvausobjektiivia ja valaisutapaa vaihtaen - kinonegatiivista suuriin esineisiin
- kuvausvalojen tuottaman valon laatu, etäisyys ja teho on mitattavissa ja säädettävissä: valo- ja lämpöaltistus mahdollisimman pieni
- digitointi on nopeampaa kuin tasoskannerilla
- mahdollista laajentaa sävy- ja terävyysaluetta usealla valotuksella, jotka yhdistetään yhdeksi tiedostoksi
- mahdollista suurentaa tiedostokokoa kuvaamalla osissa, jotka yhdistetään yhdeksi tiedostoksi
- vaatii kameran ja valaistuksen hallintaa
- vaatii raakatiedostojen käsittelyn hallintaa

Kuvattaessa huomioitavaa:

- kameran kennon koko: mitä suurempi kenno sitä parempi yksityiskohtien ja sävyalan toistokyky
- kuvausobjektiivin laatu: polttoväli valitaan kuvattavan kohteen koon ja kuvausetäisyyden mukaan, kiinteä polttoväli parempi kuin zoomautuva. Lähikuvauksessa erityisesti testattava piirrotaan paras kuvausaukko
- tallennetaan prosessoimatonta dataa eli kameran raakatiedostomuodossa
- valitaan tehdasasetusten sijaan laajempi väriavaruus sekä terävöinti-, kohinanpoisto- ja saturointiasetukset nolille

- valotus säädetään manuaalisesti. Jos käytetään automaattiasetuksia, on ymmärrettävä eri suljinajan – ja himmenninaukon vaikutus
- kamera on kiinnitettävä tukevalle jalustalle
- varsinkin lähikuvauksessa laukaisun aiheuttaman tärähdysvaaran minimointi: lanka- tai itselaukaisin, pelin lukitus, kameran ohjaus tietokoneelta
- kameran asettelu suhteessa kohteeseen: kohtisuorassa ja samassa linjassa
- vallitsevan valon tai kuvausvalon värilämpötila
- valon tasaisuus ja värinättömyys

Digitoinnin jälkeen:

- tiedostojen nimeäminen, eri tiedostoversioiden erottaminen tunnuksin, eri tiedostoformaatit
- metadataan lisättävät tiedot
- käyttötiedostojen käsittely: käsittelyn määrä?
- varmuuskopiointi
- varmuuskopioiden tarkistus ja tarvittaessa tiedostoformaatin päivitys
- työnkulun dokumentointi
- työnkulun arviointi
- tiedon ja kokemusten jakaminen: opittiinko jotain tulevia projekteja varten?

D2004_17_r1_r40-67_2_j1	80 380 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-67_3_j1	81 253 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-69_1_j1	70 093 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-69_2_j1	71 050 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-69_3_j1	71 071 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-71_1_j1	76 452 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-71_2_j1	58 243 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-71_3_j1	58 189 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-71_4_j1	197 407 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-71_5_j1	199 506 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-71_6_j1	54 877 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-81_1_j1	80 327 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-81_2_j1	80 323 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-82_1_j1	75 485 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-90_1_j1	81 033 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-98_1_j1	71 070 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-107_1_j1	192 820 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-108_1_j1	71 904 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-122_1_j1	75 053 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-123_1_j1	76 152 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-130_1_j1	69 641 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-130_2_j1	69 641 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-130_3_j1	69 640 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-130_4_j1	71 666 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-130_5_j1	71 687 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-130_6_j1	71 687 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-135_1_j1	61 272 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-135_2_j1	59 058 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-135_3_j1	59 460 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-135_4_j1	58 450 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-139_1_j1	61 203 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-139_2_j1	58 382 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-139_3_j1	58 808 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-139_4_j1	59 941 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-139_5_j1	60 025 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-139_6_j1	59 964 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-139_7_j1	59 011 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-140_1_j1	71 132 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-140_2_j1	71 800 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-141_1_j1	81 144 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-141_2_j1	81 109 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-142_1_j1	71 800 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-142_2_j1	71 319 KB	TIF File
D2004_17_r1_r40-142_3_j1	71 904 KB	TIF File

FileMaker Pro - [US (fmserver)]

Tiedosto Muokkaa Näytä Lisää Tietueet Ikkuna Ohjeet Help

1598 19953 Total (Unsorted)

Records Näytä kaikki New Record Poista kannasta Haku Lajitellet

Layout: valokuvat View As: Preview

UUSI SUOMI : KUVAT

Hae ryhmä Kuva-luettelo

Kuvatuus 41-466/2 Vite ryhmään 550 Tallentaja
 Valokuvaaja Helsingin raitioyhtiön uusi vaunu keuhkossa reitillä Munkkiniemi-Erottaja elokuussa. Ruotsista tilatut vaunut alkavat liikennöidä syyskuun lopussa. Tietue 1598

Kuvauspaikka: maa Helsingin raitioyhtiön uusi vaunu keuhkossa reitillä Munkkiniemi-Erottaja elokuussa. Ruotsista tilatut vaunut alkavat liikennöidä syyskuun lopussa. muu

Alue Helsingin raitioyhtiön uusi vaunu keuhkossa reitillä Munkkiniemi-Erottaja elokuussa. Ruotsista tilatut vaunut alkavat liikennöidä syyskuun lopussa.

Valokuvahuokitus Uutiskuvat

Kohdehenkilöt YSA liikenne raitioyhtiön vaunut kaupunkikuva

Lisätiedot

Merkinnot

Käyttö ja käsittelyrajoit.

Kuvatyyppi negatiivi Väri monokromaattinen

Muoto, suunta vaakakuva neliö epäsymmetrinen pystykuva soikea Other...

Säilytyspaikka US Itk 34 Pakkaustyyppi pakattu Tilap. sija 517/G

Vaurioselostus Emulsiopuolella hieman hopeapellillä, emulsiota puuttuu kuva-alueelta

Vaurioselostuksen laatija MPJ Vaurioselostuksen pvm 30.5.2007

Tutkimukset ja testit ennen konservointia

Konservointitoimenpiteet Kuntoluokka erittäin hyvä hyvä kohtalainen huono Other...

Kuntoluokitt. perusteet

Filmi-merkki

Pohja nitraatti Filmi-kootti Vakiokoko 6x9

Huomautuksia

Tiedoston alkup. funktio arkistointi paino-originaali verkkokäyttö Other... näyttely tutkimus tunnistekuva

Valmistusaika

Laitteet ja ohjelmat

Tiedostopolku ja -nimi Y:\kuvat2\pienetbus\40\lukuD2004_17_r1_r41-466_2_j3.jpg

kiitos!

virve.laustela@fmp.fi

lähteinä mm:

- Anne Isomursu: Kuvansa kullakin – valokuva-arkiston hallinnan kysymyksiä
- aiemmat digitointiesitykset valokuvaaja Harri Tahvanaisen kanssa

joitakin linkkejä:

skanneritestejä:

<http://www.filmscanner.info/en/FilmscannerTestberichte.html>

digiwiki: ”Digiwiki tarjoaa koostettua tietoa kulttuuriperintöaineistojen digitoinnista ja pitkäaikaissäilyttämisestä. Jatkuvasti täydentyville sivuille kerätään valokuvien, kuvataiteen, audiovisuaalisen aineiston, äänitteiden, asiakirjojen sekä muiden aineistojen digitointia käsitteleviä kuvauksia ja kokemuksia.”

http://www.digiwiki.fi/fi/index.php?title=Kuvien_digitointi

digital photography best practices and workflow:

<http://www.dpbestflow.org/>

JISC Digital Media (aik. TASI (Technical Advisory Service for Images):

<http://www.jiscdigitalmedia.ac.uk/>

<http://www.jiscdigitalmedia.ac.uk/guide/basic-guidelines-for-image-capture-and-optimisation>

<http://www.jiscdigitalmedia.ac.uk/guide/selection-procedures-for-digitisation>

guidance for selecting materials for digitisation:

<http://worldcat.org/arcviewer/1/OCC/2007/08/08/0000070519/viewer/file2802.html>

PADI: preserving Access to Digital Information:

<http://pandora.nla.gov.au/pan/10691/20110824-1153/www.nla.gov.au/padi/index.html>

ja tämä ajankohtainen testi mainittiin:

**Social Media sites manage metadata- testi: testi kuvien metadatan säilymisestä
kuvienjakamispalveluissa:**

<http://www.embeddedmetadata.org/>